

Immigratienatie België vergrijsst en verkleurt

2012/14
22 | 03 | 2012

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Marc De Vos
Directeur Itinera Institute

Met alle treurnis over het tragische busongeval in Zwitserland is één opmerkelijk cijfer onderbelicht gebleven in de nationale media: 79448. Dat was het saldo van de internationale migratie – het verschil tussen immigratie en emigratie – naar en uit België in 2011. Als we de emigranten eruit halen, kom je op 130.000 personen die zich alleen al in 2011 vanuit het buitenland in België zijn komen vestigen. Daar zitten de asielzoekers overigens niet bij. Tel die mee en je eindigt op een duizelingwekkende 160.000.

De cijfers voor 2011 bevestigen een trend van snel toenemende immigratie naar België. In 1980 was ons migratiesaldo amper 7.000 eenheden. In 2000 stond het op 23.000. Van dan af is het snel gegaan en snel blijven gaan, met saldi die systematisch boven de 50.000 uitkwamen. In 2007 stond de teller al bijna op 65.000, vorig jaar dus op afgerond 80.000. Op één jaar tijd geeft dat een bevolkingsaangroei zo groot als de steden Mechelen of Aalst, en groter dan pakweg Kortrijk of Hasselt. Fenomenaal.

Ik trek hieruit drie conclusies.

Vooreerst kent België een sterke bevolkingsgroei, die daarenboven geconcentreerd zit in stedelijke gebieden. We zijn nu op weg naar 12 miljoen. Het Planbureau verwacht 13,5 miljoen inwoners tegen het midden van de eeuw. Dat alles met navenant gigantische noden in huisvesting, mobiliteit, onderwijs, ziekenhuizen, kinderopvang en zo meer.

Ten tweede is België – zonder het te beseffen – een onversneden immigratienatie geworden. In verhouding tot onze bevolking halen we bijvoorbeeld meer dan anderhalve keer zoveel immi-

“
*13,5 miljoen inwoners tegen het midden van de eeuw geeft
gigantische noden in huisvesting, mobiliteit, onderwijs, ziek-
enhuizen, kinderopvang en zo meer.*
”

granten binnen als Canada, waar gecontroleerde, georganiseerde, selectieve immigratie het DNA van de natie is. Europese studies voorspellen dat tussen 30 en 50 procent van onze totale bevolking uit naoorlogse immigratie zal komen te bestaan.

Ten derde is duidelijk dat onze demografische toekomst veel meer zal zijn dan de vergrijzing van de babyboomers. We krijgen de combinatie van vergrijzing en verkleuring, met maatschappelijke en budgettaire noden aan beide kanten en met een tussengeneratie die beide rekeningen zal moeten betalen.

Immigratie naar België is natuurlijk een vlag met vele ladingen: Europese en niet-Europese immigratie, economische en gezinsimmigratie, studenten, en zo voort. Maar het is geen overdrijving te stellen dat de immigratie voor het overgrote deel niet bewust wordt georganiseerd, maar wordt ondergaan. Beleidsmakers hebben al maatregelen genomen, zoals de verstrenging van de gezinshereniging of het inburgeringsbeleid. Op lokaal niveau, in het bijzonder in de centrumsteden, bestaat al veel terreinkennis en concreet engagement.

Maar er is veel meer nodig. Het wordt hoog tijd dat we collectief

wakker worden bij de vaststelling dat we een immigratienatie zijn geworden: diversiteit is realiteit. Zoals andere immigratienaties, moet België op alle beleidsniveaus doordrenkt worden van een overkoepelende strategie voor selectie, onthaal, huisvesting, opleiding, integratie en tewerkstelling van immigranten. Als we dat niet doen, dan zal de immigratierealiteit ontsporen, dan zal onze samenleving ontwricht worden en dan komen er acute schaarstes in essentiële maatschappelijke voorzieningen.

Het is maar de vraag of onze bewindslieden hiervoor tijdig zichzelf en de – vooralsnog – dominante autochtone bevolking kunnen mobiliseren. We beseffen onvoldoende de omvang en de diepgang van de uitdaging. De dag dat we ze aan den lijve zullen voelen, zal het veel te laat zijn. “Gouverner, c’est prévoir”, was ooit het dictum. In de moderne democratie is regeren veel te vaak reageren. We hebben dit ondervonden met de vergrijzing: decennia lang zien aankomen, talloze rapporten, vele Cassandra’s en uiteindelijk dweilen we nu met de kraan open.

Als hetzelfde scenario zich herhaalt met de immigratie dan dreigt een existentiële samenlevingscrisis. Want de beleidsnoden die

“
*Als het scenario van de vergrijzing zich herhaalt dat van de
verkleuring dan dreigt een existentiële samenlevingscrisis.*
”

immigratie en integratie veroorzaken, zijn veel groter en complexer dan de voornamelijk budgettaire gevolgen van de vergrijzing. Onze demografische evolutie is als de ijsberg waarvan alleen de tip van de vergrijzing zichtbaar is geworden. Als we onze koers niet tijdig aanpassen dan wordt aanvaring onvermijdelijk en zal de averij potentieel desastreus zijn. Als we daarentegen ons huiswerk maken, dan kan de bevolkingsgroei een motor van economische ontwikkeling worden en dan kan immigratie deels de vergrijzing helpen oplossen. “Win-win” of “lose-lose”: aan ons de keuze.

Marc De Vos

docent aan de UGent en directeur van het Itinera Insitute

Hij schrijft deze column in eigen naam Twitter@devosmarc

Voor duurzame economische groei en sociale bescherming.

ONAFHANKELIJKE DENKTANK

KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE

Itinera Institute VZW

Leopold II Laan 184d B-1080 Brussel
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org
www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever: Marc De Vos, Directeur